

पूर्वमित्याहुः अन्ये तु इति निषेधे आशब्दः स्मरणे पीडायां वा राजकृतेत्यत्र तवेत्यर्थाद्गम्यते नञः प्रक्षेपात् अखलमिति मामि त्यस्य वक्ष्यमाणस्य विशेषणमित्याहुः खलत्वमाह यस्त्वं मां अहि नो हतवान् कीदृशं अन्येन सुग्रीवेण सह युध्वानं योद्धुं प्रवृत्तं युधेः पूर्ववत् कनिप् अनागसं अनपराधं अहिनइति हिसिहिं सायां घ्याः सिप् रुधादित्वात् अन् ननोनलोप्यइति इदनुबन्ध जन्यनकारस्य लोपः हसझांदिसेरिति सेर्लोपः ॥ १३० ॥

पञ्च पञ्चनखाभक्ष्या ये प्रोक्ताः कृतजैर्द्विजैः । कौ शल्याज शशादीनां तेषां नैकोऽप्यहं कपिः ॥ १३१ ॥

ज०म० मांसार्थं हतइति चेदाह पञ्चपञ्चेत्यादि । हे कौशल्याज कौ शल्याजात सप्तम्यां जनेर्द्विजैः ये पञ्च पञ्चनखाः शशकः शसकी गोधा खड्गी कूर्मश्च पञ्चमइति कृतजैः कृतयुगजातैः सप्तम्यां जनेर्द्विजैर्द्विजैर्द्विजैः अन्येष्वपि दृश्यतइति उः सप्तम्यामित्युपलक्षणं असप्तम्यामपि दृश्यते भक्ष्याः भक्षणीयाः प्रोक्ताः तेषामहमे कोऽपि न भाविता अहं कपिः तत्किमिति हतोऽहं त्वयेति ॥ १३१ ॥

भ० पञ्चेत्यादि । राजभिर्मांसाय मृगाहन्यन्तइति समानं निराकुर्वन्नाह हे कौशल्याज ये पञ्चनखाः पञ्च शशकः शसकी गोधा खड्गी कूर्मश्च पञ्चमइत्यादिवाक्येन कृतजैः सत्ययुगजातैर्द्विजैर्महर्षिभिर्भक्षणीयोग्याः प्रोक्ताः कथिताः तेषां शशादीनां मये अहं नैकोऽपि यतः कपिरहं अतोऽभक्ष्यत्वान्मम बधोव्यर्थएव कौशल्यायाः सकाशाज्जातः कृते जातः द्विर्जातइति च हनजनादिति उः पैतृकधर्माग्राहितया कुत्सार्थं मातुरुत्कीर्तनं ॥ १३१ ॥